

LICG HUISDIERENBIJSLUITER

DE HANDLEIDING VOOR HET HOUDEN VAN HUISDIEREN

Serie vogels

Struisvogel

Struthio camelus

De struisvogel is een grote, imponerende loopvogel. Ze leven in groepen van een mannetje met een aantal vrouwtjes. Struisvogels zijn nieuwsgierig en sterk. Meestal zijn ze rustig maar als ze zichzelf of hun jongen willen verdedigen kan dat gevaarlijk zijn. Natuurlijk heeft u heel veel ruimte nodig om struisvogels te kunnen houden.

Kies het juiste dier voor uw situatie: lees vóór het kopen eerst of de struisvogel het huisdier is dat u zoekt.

Algemeen

Struisvogels zijn loopvogels uit Afrika. Het zijn de grootste vogels ter wereld. Een mannelijke struisvogel kan meer dan twee meter hoog worden, de vrouwtjes blijven wat kleiner. Struisvogels hebben lange, sterke poten met twee tenen. Ze hebben een lange nek en een kleine kop. Hun lichaam is bedekt met veren, op de nek zit alleen dons. Struisvogels kunnen niet vliegen, maar wel hard lopen. Een struisvogel kan snelheden halen van zeventig kilometer per uur.

Struisvogels die als huisdier worden gehouden hebben een groot buitenverblijf nodig, en een schuilplek. Een struisvogel in gevangenschap wordt ouder dan een struisvogel in de natuur. In gevangenschap kan een struisvogel tussen de dertig en zestig jaar oud worden.

Verschillende varianten

De struisvogel kent vier ondersoorten, die allemaal uit een ander deel van Afrika komen: de Noord-Afrikaanse, de Oost-Afrikaanse, de Zuid-Afrikaanse en de Somalische struisvogel. Ze verschillen licht van elkaar in kleur en grootte.

Van nature

Van oorsprong kwam de struisvogel voor in Azië en Afrika, tegenwoordig zien we hem in het wild alleen nog in het zuiden van Afrika. Buiten het paarseizoen leven deze vogels in kleine groepjes, die gewoonlijk bestaan uit een haan en een aantal hennen. Tijdens het paarseizoen verzamelen deze groepjes zich tot een grote groep, die uit meer dan honderd dieren kan bestaan.

Struisvogels kunnen ook in gevangenschap het beste in een groep gehouden worden. In elke groep ontstaat een rangorde waarbij meestal een dominerende haan (mannetje) en een hoofdhen (vrouwtje) de dienst uitmaken.

Huisvesting

Voor drie struisvogels is een buitenverblijf van 600 m² aan te raden. Voor elke volgende struisvogel heeft u 200 m² extra nodig. Met een stevige omheining van 1.60 tot 2 meter hoog zorgt u ervoor dat de struisvogels niet kunnen ontsnappen.

Struisvogels kunnen bijna het gehele jaar door buiten blijven, maar hebben wel een beschut binnenverblijf nodig. Een geschikt schuilhok is tweeënhalve tot drie meter hoog en heeft een deur van minstens anderhalve meter breed. Als het vriest, kunt u de struisvogels enkele dagen binnen houden.

De bodem in het binnenverblijf kan bedekt worden met bijvoorbeeld stro, houtsnippers of zand. Een betonnen ondergrond is te hard, de vogels kunnen dan problemen krijgen met hun poten. In het buitenverblijf moeten de struisvogels gelegenheid hebben om een stofbad te nemen in zand, u kunt het hele buitenverblijf met zand bedekken, maar ook gras is een geschikte ondergrond.

Struisvogels jonger dan drie maanden hebben nog nauwelijks veren en moeten daarom binnen gehouden worden. Voor hen mag de ondergrond niet te koud zijn. U kunt dan bijvoorbeeld rubberen matten op de bodem leggen, of ervoor zorgen dat er een dikke laag stro of houtsnippers op de grond ligt. Kuikens moeten de eerste weken warm gehouden worden, bijvoorbeeld door middel van warmtelampen.

Verzorgen en hanteren

Struisvogels zijn over het algemeen niet agressief, maar als ze zich bedreigd voelen of hun kroost willen beschermen, kunnen ze zeer gevaarlijk zijn. Vooral tijdens het broedseizoen zal de haan zijn hen en de eieren beschermen. Als een struisvogel aanvalt, doet hij dit door te trappen. Hij kan alleen naar voren trappen en niet opzij of naar achteren. Een trap van een struisvogel kan een mens ernstig verwonden. Verder zijn struisvogels erg nieuwsgierig, ze onderzoeken voorwerpen door erin te pikken. Ze proberen bijvoorbeeld in sieraden en brillen te pikken.

Deze sterke vogels kunnen niet zomaar gehanteerd worden. Als een struisvogel niks ziet, wordt hij meestal rustig. Daarom kan het handig of noodzakelijk zijn de ogen van de vogel af te dekken als u hem moet hanteren. U kunt dit doen door een losse mouw om uw arm te doen, de vogel bij zijn snavel te pakken en de mouw over zijn kop te schuiven. Hierna kunt u de struisvogel vastpakken. Blijf altijd alert, en pas op dat u niet geschopt wordt.

Voeding

Struisvogelvoer is te koop bij verschillende veevoederbedrijven. Een volwassen struisvogel eet twee tot drieënhalve kilogram voedsel per dag. Als u een kilo struisvogelkorrels voert, kunt u dat aanvullen met bijvoorbeeld groente, grasbrokken of haver. Jonge dieren kunt u voeren met speciale opfokkorrel en daarnaast wat fijngesneden groente of fruit. Een volwassen struisvogel dient twee maal per dag een aantal uur voer tot zijn beschikking te hebben. Vogels jonger dan vier maanden moeten de hele dag kunnen eten. Na vier maanden kunnen ze mee-eten met de volwassen dieren. De eerste levensdagen zal een struisvogel nog niet eten, hier begint hij pas na vier dagen mee. Een struisvogel moet leren om te eten, dit gaat het beste als een ouder dier in de buurt is en het voordeet.

In principe kan een struisvogel langere tijd zonder water, maar toch is het zaak ervoor te zorgen dat de dieren altijd vers drinkwater hebben. U kunt een voer- en drinkbak buiten het verblijf plaatsen, met een traliehek ervoor. Zo kunnen de vogels wel bij het voer, maar er niet doorheen lopen.

Struisvogels hebben kiezelsteentjes in hun maag nodig om het voedsel te verteren. Zorg er dus voor dat de vogels de beschikking hebben over maagkiesel.

Voortplanting

Struisvogels zijn in hun tweede of derde levensjaar geslachtsrijp. Een hen kan 35 jaar lang eieren leggen, en wel zestig tot tachtig eieren per jaar. Struisvogeleieren zijn ongeveer vijftien centimeter lang en wegen meer dan een kilo. Een struisvogelei is 24 keer zo groot als een kippenei. Een haan paart meestal met meerdere hennen, zij leggen hun eieren in hetzelfde nest. Dit nest is niet meer dan een kuil in het zand. Overdag broedt de dominante hen op de eieren en 's nachts de haan. In ons klimaat lukt het de struisvogel vaak niet om op een natuurlijke wijze de eieren uit te broeden. Als u toch kuikens wilt, is het beter de eieren kunstmatig uit te laten broeden.

Het duurt minstens zes weken voordat de eieren uitkomen. Als de kuikens uit het ei komen, wegen ze ongeveer een kilo. Ze hebben dan nog geen veren, maar stekeltjes, de veren komen pas na enkele maanden. Al na drie dagen verlaten de kuikens het nest. Vanaf een leeftijd van zes maanden kunnen de vogels in de rui gaan, dan krijgen ze hun volwassen verenkleed. Vanaf deze leeftijd is ook te zien of een struisvogel een haan of een hen is. Hanen hebben zwarte veren, met wit aan de vleugels en de staart. Hennen zijn bruingrijs van kleur.

Ziekten en aandoeningen

Een zieke struisvogel kunt u vaak herkennen doordat hij zich afzondert van de groep. Vooral onder struisvogelkuikens is stress de belangrijkste doodsoorzaak. Ze kunnen gestrest raken van eenzaamheid en van een overdaad aan veranderingen in hun omgeving. Voor volwassen struisvogels kan verplaatsing naar een nieuw verblijf een oorzaak van stress zijn. Door stress kan de maag stil komen te liggen en kunnen de dieren sterven. Om dit te voorkomen, is het van belang om struisvogels altijd in groepjes te huisvesten en een dagelijkse routine na te leven.

Een ander voorkomend probleem bij struisvogels is verstopping in het spijsverteringskanaal. Ook zand of scherpe voorwerpen in het maagdarmkanaal kunnen problemen veroorzaken, evenals parasieten. Als u dit op tijd opmerkt, is ingrijpen door de dierenarts vaak nog mogelijk. Raadpleeg als u twijfelt over de gezondheid van uw dieren altijd de dierenarts.

Benodigde ervaring

Struisvogels vereisen geen heel specifieke verzorging. Het zijn van nature sterke dieren die niet vaak ziek zijn. Een agressieve struisvogel kan gevaarlijk zijn en om daar veilig mee om te kunnen gaan, is enige ervaring nodig. Daarom is de struisvogel een dier dat niet door iedereen gemakkelijk als huisdier kan worden gehouden.

Ook het fokken van struisvogels is voor beginners niet weggelegd. Het laten uitbroeden van de eieren en succesvol grootbrengen van de kuikens heeft namelijk nogal wat voeten in aarde.

Aanschaf en kosten

Struisvogels kunt u kopen bij een fokker. Let op dat de dieren actief en alert zijn en schone veren hebben.

U kunt een volwassen struisvogel kopen vanaf ongeveer enkele honderden euro's. Voor een bedrag vanaf ongeveer 160 euro koopt u genoeg struisvogelkorrels voor één struisvogel voor een jaar. De prijs van het aanvullende voer is erg afhankelijk van wat u geeft. Verder moet u een omheind stuk land hebben met een schuilplek, houd er rekening mee dat ook dit kosten met zich meebrengt. Daarnaast kunt u voor kosten komen te staan als uw dier onverhoopt ziek wordt.

Aandachtspunten

- In het wild leven struisvogels samen met andere dieren. Ook in gevangenschap gaat dit vaak goed. In dierentuinen leven struisvogels vaak samen met grote grazers, of met andere loopvogels, zoals de emoe.

Bij het LICG kunt u terecht voor onafhankelijke en betrouwbare informatie over het 'houden van huisdieren'. Door het bieden van deze informatie en het organiseren van campagnes levert het LICG een bijdrage aan verbetering van de gezondheid en het welzijn van huisdieren in Nederland.

Versie: december 2012

Kijk voor de meest recente informatie op www.licg.nl